

แบบฝึกทักษะภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สำหรับนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนวัดทำบันเทียงธรรม

สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

ใบความรู้ ..เรื่องคำที่ยืมมาจากต่างประเทศ..

๑. ภาษาเขมร ไทยได้รับอิทธิพลจากภาษาเขมรจากการค้า การสงคราม การเมือง และวัฒนธรรม โดยมีสาเหตุการนำมาใช้ดังนี้

ลักษณะคำเขมรที่นำมาใช้ในภาษาไทย

๑. ใช้ตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา เช่น แม่กต มักใช้ ต จ ส เป็นตัวสะกด เช่น โปรด เผล็จ ตรัส และแม่งน มักใช้ ญ ร ล เป็นตัวสะกด เช่น ผสาน เพ็ญ ขจร ตำบล

๒. พยัญชนะต้นมักเป็นคำควบกล้ำและคำที่ใช้อักษรนำ คำควบกล้ำ เช่น ขลาด กระบือ เผลาไพร คำที่มีอักษรนำ เช่น ขจัด โขนง พนม เสวย

๓. นิยมเติมคำหน้าหรืออุปสรรค ลงหน้าคำกริยาหรือวิเศษณ์เพื่อให้ความหมายของคำเปลี่ยนไปบ้าง

๓.๑ ใช้ บัง บั่น บำ นำหน้าคำต่าง ๆ ซึ่งขึ้นต้นด้วยพยัญชนะวรรค

บัง นำหน้าคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะวรรค ก และเสขวรรค เช่น เกิด เป็น บังเกิด คม เป็น บังคม

บั่น นำหน้าคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะวรรค ต และเสขวรรค เช่น เเทง เป็น บั่นเเทง ดาล

เป็น บั่นดาล

บำ (บิ) นำหน้าคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะวรรค ป เช่น บัด เป็น บำบัด เพ็ญ เป็น บำเพ็ญ

๓.๒ ใช้พยัญชนะ ป ผ นำหน้าคำ เช่น ราบ เป็น ปราบ จญ เป็น ผจญ, ประจญ

๓.๓ ใช้ กำ นำหน้าคำ เช่น บัง เป็น กำบัง

๓.๔ ใช้พยัญชนะ พร นำหน้าคำ เช่น ชุม เป็น ประชุม มูล เป็น ประมูล

๔. ใช้คำเติมกลาง ลงในคำนาม คำกริยา หรือคำวิเศษณ์ เพื่อให้ความหมายเปลี่ยนไปบ้าง

๔.๑ -ัน จอง เป็น จำนอง

ดิ เป็น คำหนี

กัล เป็น คำนัล

๔.๒ -ำ ตรง เป็น คำรง

เปโร เป็น บำเรอ

เสรีจ เป็น สำเร็จ

๔.๓ -ห คั่น เป็น จังหัน (อาหารสำหรับพระสงฆ์)

๔.๔ น เช่น เกย เป็น เชนย

แตก เป็น แตนก

๔.๕ ย เช่น เรียน เป็น ระเบียน

รำ เป็น ระบำ

๔.๖ ม เช่น โลภ เป็น ละโมภ

ตัวอย่างคำยืมภาษาเขมร

กระทรวง กระป๋อง ขนมน เขนย เขม่า ปรง เพลิง ควาญ กระแส ทบวง เติ่น โคม สำราญ สไบ เฉลียว
ฉะเชิงเทรา กำเนิด กระโปรง ทลาย ทหาร บำเรอ บรรทัด ผลาญ กระเพาะ ฉลอง สนิม สำเนา จรวด ขยาย

๒. ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตเข้ามาในไทยผ่านการเผยแผ่ศาสนา
โดยภาษาบาลีใช้ในงานเขียนทางศาสนา ส่วนภาษาสันสกฤตใช้เป็นภาษาทางวรรณคดีและวิชาการ
นอกจากนี้ยังใช้ในคำราชาศัพท์อีกด้วย

คำบาลี - สันสกฤต

คำบาลี	คำสันสกฤต
1. ไม่ใช่ ส ข	1. เห็น ส ข เมื่อใดเป็นสันสกฤตทันที (มีคำ 'ไทย'ใช้ ส อยู่บ้าง แต่ไม่ต้องกังวล)
2. ไม่ใช่คำควบกล้ำ	2. นิยมคำควบกล้ำเป็นที่สุด
3. ไม่ใช่ ฤ ฤา ฤ ฤา	3. ใช้ ฤ ฤา ฤ ฤา
4. ใช้ พ เช่น กีฬา	4. ใช้ ขา เช่น กรีฑา
5. ไม่ใช่ รร	5. ใช้ รร
6. ใช้ ส กับพยัญชนะในวรรคต่าง ๆ	6. ใช้ ส กับพยัญชนะในวรรคตันดชะ (ค ฉ ท ฐ น)
7. สังเกตตัววิ เช่น กรีธา อริธา	7. สังเกต ร เช่น กรรยา อาจารย์
8. ไม่ใช่คำว่า "เคราะห์"	8. ใช้คำว่า "เคราะห์"
9. ใช้หลักตัวสะกดตัวตามอย่างเคร่งครัด	9. ไม่มีหลักการใช้ตัวสะกดตัวตาม

ตัวอย่างคำยืมภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต

กบาล กมล การณ์ คณะ คุณ จร จีวร ชฎา ชล ชัย ชีวะ ชีวิต เดช ทวาร ทายาท ธน ธาณี ฐป นคร นารี นิล
นิติ บรม บาท บาป พสุธา พาณิข พินาต พิรุณ เพดาน ภาชนะ ภาพ โภค มณี มรณะ รัตนะ รส ราชา รูป โรค
ลิขิต เลขา โลก โลก วาจา วาตะ วาทะ วานร วารี वासना วิมล วิลาส วิหาร เวลา สมัย สมาธิ สาธารณะ
สาโรช สุข หงส์ หิมะ เหตุ โหร อดีต อภัย อาฆาต อารมณ์ อุดม อุทัย อุบาย อุปกรณ์ อุปมา

๓. ภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษสำหรับคนไทยทวีบทบาทมากขึ้นควบคู่กับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยมีหลักการยืมคำต่าง ๆ มาใช้ ดังนี้

๑. เปลี่ยนเสียงภาษาอังกฤษที่ไม่มีใช้ในภาษาไทยให้ออกเสียงสะดวกขึ้น เช่น sign เป็น เซ็น
๒. ลากเข้าความเพื่อเปลี่ยนเสียงภาษาอังกฤษให้คุ้นหูคนไทยหรือแปลความหมายได้ด้วย เช่น coffee เป็น กาแฟ
๓. ใช้ตามคำเดิมโดยไม่เปลี่ยนรูปและเสียง เช่น fasion เป็น แฟชั่น
๔. บัญญัติศัพท์โดยกำหนดคำภาษาไทยขึ้นใช้แทนคำภาษาอังกฤษ เช่น bank บัญญัติว่า ธนาคาร
๕. ตัดคำให้สั้นลงเพื่อสะดวกในการออกเสียง เช่น champion เป็น แชมป์
๖. เปลี่ยนความหมายของคำให้กว้าง แคบ หรือเปลี่ยนความหมายไป เช่น free ความหมายเดิม คือ อิสระ, ไม่ต้องเสียเงิน, ว่างจาก ไทยใช้หมายถึง สะดวก, ได้เปล่า

ตัวอย่างคำยืมภาษาอังกฤษ

เทคโนโลยี วัคซีน โน้ต เค้ก ไอศกรีม เบเกอรี่ บาสเกตบอล เทนนิส สไตร์ ยีน เซ็ต फिल्म แพลตคอนโดมิเนียม ปลั๊ก นีออน

๔. ภาษาจีน

ภาษาจีนเข้ามามีอิทธิพลกับภาษาไทยผ่านการเจริญสัมพันธไมตรีและการค้า โดยเฉพาะภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยน

ตัวอย่างคำยืมภาษาจีน

ก๊าก กงเต็ก บะฉ่อง แป๊ะเจี๊ยะ โปย จับกัง ตังเก ซิ่นฉ่าย ฮวงซุ้ย เป็นต้น

๕. ภาษาขวา-มลายู

ภาษาขวาเข้ามาในช่วงสมัยอยุธยาและเด่นชัดผ่านบทละครเรื่องดาหลัง (เจ้าฟ้ากุณฑล) และอิเหนา (ฉบับเจ้าฟ้ามงกุฎ และ ร.๒) ตามลำดับ ส่วนภาษามลายูนั้นเริ่มเผยแพร่เข้ามาทางจังหวัดชายแดนภาคใต้

ตัวอย่างคำยืมภาษาขวา-มลายู

การะบูนิง กรรไกร กระจาหงั้น กำนาน กูญแจ ตูนาหงั้น โนรี บุงหา แบหลา ยาหยี ระยำ มาลาตี เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีภาษาอื่นเข้ามาปะปนในภาษาไทยอีก เช่น

ภาษาญี่ปุ่น เช่น กีโมโน เกอิชา คาราเต้ ซินโต ซากุระ ซูโม่ ยูโด สาเก สุกียากี้

ภาษาเปอร์เซีย เช่น กุหลาบ ตรา ตาด บัตกรี ปั่นหย่า สุหร่าย วิลาส อ่องุ่น

ภาษาอาหรับ เช่น การบูร โกหร่าน ผีน อัดลัด อำพัน

ภาษาฝรั่งเศส เช่น กงสุล กรัม กาเฟอีน กาลิโน ครัวซองต์ คูปอง ซีฟอง ปาร์เกต์

ใบงานที่ ๑ เรื่องคำภาษาต่างประเทศ

คำสั่ง จงจำแนกคำภาษาต่างประเทศต่อไปนี้ลงในตารางให้ถูกต้อง

มัธยม เชนย เก่ง กราฟ ไพรชณีย์ ปัจจุบัน จำเลย กวยจับ อิเล็กทรอนิกส์ วิทยุณ
โปรด ทะหลิว คอมพิวเตอร์ สตรี กันยา ฉลอง เต้าหู้ อินเทอร์เน็ต อัฒจันทร์ บรรทม บะหมี่
สัตย์ เต้าฮวย อำนวย สเปรย์ อัศจรรย์ สามี อุตุ ขณะ ดำรัส เฉาก๊วย กังฉิน ถนน โทรทัศน์
ไมตรี บัลลังค์ โดนด กริยา ตำรวจ เข็มมิชี ฟอรั่ม โน้ต เช็ต กังวล จังหัน รัศมี เซ็น เกียรติ
ถวาย บันดาล เบนซิน แซยิด ฉลุ ขาล อึ้งย้ง ทูล ประชุม หนัด อาสาฬห

ตารางจำแนกคำภาษาต่างประเทศ

คำบาลี-สันสกฤต	คำเขมร	คำภาษาจีน	คำภาษาอังกฤษ

ใบความรู้ เรื่อง คำมูล

ความหมายของคำมูล

คำมูล คือ คำพื้นฐานที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง กล่าวคือ เป็นคำที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะอาจเป็นคำไทยดั้งเดิมหรือเป็นคำที่มาจากภาษาอื่นก็ได้ และจะเป็นคำพยางค์เดียวหรือหลายพยางค์ก็ได้

ลักษณะของคำมูล

๑. **คำมูลพยางค์เดียว** คำมูลพยางค์เดียวอาจเป็นคำไทยแท้ หรือเป็นคำยืมมาจากภาษาต่างประเทศก็ได้ เช่น

๑) **คำไทยแท้** เช่น พ่อ แม่ จัน นอน ร้อน เพราะ โอ้ย พี่ ป้า น้ำ

อา จัน ผม หมา สูง ต่ำ แดง คำ เขียว ปู่

๒) **คำยืมภาษาจีน** เช่น กัก โต๊ะ เก้ง เกี๊ยะ เต๋ย เฮีย เจ้ กุ้ง ตัว ช่วย
กัก เฮง

๓) **คำยืมภาษาเขมร** เช่น บวช ตรู ขลัง แข เกลือ ไพร เพ็ญ

๔) **คำยืมภาษาบาลีสันสกฤต** เช่น สงฆ์ เนตร โลก ชิน อัฐ รัฐ ยักษ์
จันทร์ พักตร์ ภัตต์

๕) **คำยืมภาษาอังกฤษ** เช่น เมตร ลิตร เกม ฟรี โน้ต เทอม เช็ก เค้ก
นอต กราฟ ฟุต ไลก์

๒. คำมูลหลายพยางค์ อาจประกอบด้วย พยางค์ที่ไม่มี
ความหมาย หรือประกอบด้วยพยางค์ที่มีความหมายเพียงบางพยางค์
เมื่อแยกพยางค์แล้ว แต่ละพยางค์ไม่มีความหมาย เช่น จิปาละ
จิงโจ้ ฯลฯ หรือประกอบด้วยพยางค์ที่มีความหมายแต่ความหมาย
ของพยางค์นั้น ไม่มีเค้าความหมายของแต่ละพยางค์ เช่น สะดุด
นาที นาฬิกา เป็นต้น

คำมูลหลายพยางค์ อาจเป็นคำไทยแท้ หรือเป็นคำยืมมาจากภาษาต่างประเทศก็ได้ เช่น

- ๑) คำไทยแท้ เช่น โหระพา มะละกอ เกเร บาดทะยัก ละล่ำละลัก ทะมัดทะแมง ะรื้น
- ๒) ยืมคำภาษาจีน เช่น บะหมี่ หอยจืด เจาก๊วย เต้าเจี้ยว กงสี ก้วยเตี่ยว จีนแส
- ๓) คำยืมภาษาเขมร เช่น โกง แกง ถนน ผจญ เสวย เขนย กระบือ ชำร่วย บำนาญ
- ๔) คำยืมภาษาบาลีสันสกฤต เช่น บิดา ราชนิ นาฬิกา สวรรค์ ลักษณะ จูฬ จูฬ มนุษย์
- ๕) คำยืมภาษาอังกฤษ เช่น คอมพิวเตอร์ สติกเกอร์ แอโรบิก เทนนิส ไนโตรเจน

(หนังสือชุดเสริมประสบการณ์ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
พรทิพย์ แฟงสุด. ๒๕๓๖ หน้า ๑๕๐)

ชนิดของคำมูล

คำมูล ที่ใช้ในภาษาไทย เราสามารถแบ่งตามชนิดของคำในหลัก
และการใช้ภาษาไทย

๑. คำมูลพยางค์เดียว ตัวอย่างดังต่อไปนี้

๑. นาม	คน ไก่ ข้าว ช้อน เสื่อ ไข่ ครีม บุญ(ป.) กรรม(ส.) กัก (จ.)	(ไทยแท้) (มาจากภาษาอื่น)
๒. สรรพนาม	ฉัน เขา ท่าน ดู ดู แก คุณ (ป.ส.) อ๊ะ (จ.) ลือ (จ.)	(ไทยแท้) (มาจากภาษาอื่น)
๓. กริยา	กิน นอน เห็น ยก วิ่ง เดิน (ข.) แข็ง โกรธ (ส.)	(ไทยแท้) (มาจากภาษาอื่น)
๔. วิเศษณ์	แดง ดำ นุ่ม คด อ้วน สูง ฟรี (อ.) เก่ เพี้ยน (ข.)	(ไทยแท้) (มาจากภาษาอื่น)
๕. บุพบท	ใน นอก เหนือ ได้ บน กับ	(ไทยแท้)
๖. สันธาน	แต่ และ ถ้า หรือ	(ไทยแท้)
๗. อุทาน	ว้าย ้วย เอ๊ะ โอ๊ะ ว้าว (อ.) ไร้ (ป.มาจากคำว่าพุทไร้)	(ไทยแท้) (มาจากภาษาอื่น)

๒. คำมูลหลายพยางค์ ตัวอย่างดังต่อไปนี้

๑. นาม	กระจง ตะไกร้ จิ้งหรีด แดงโม
กุญแจ (ป.) โซดา (อ.) กะลาสี (มลายู.)
ไประณีย์ (ส.) | (ไทยแท้)

(มาจากภาษาอื่น) |
| ๒. สรรพนาม | ดิฉัน กระผม กระหม่อม | (ไทยแท้) |
| ๓. กริยา | เขม่น กระหิ้ม สะคุด ละล่ำละลัก กระโดด
เสวย (ข.) บรรทม (ข.) ประสูติ (ส.) | (ไทยแท้)
(มาจากภาษาอื่น) |
| ๔. วิเศษณ์ | ตะลึตะลั่น ถมึงทึง ทะมัดทะเมง
ประเสริฐ (ส.) จรัส (ข.แจ่มแจ้ง, รุ่งเรือง)
ขจี (ข.) เขียว | (ไทยแท้)

(มาจากภาษาอื่น) |
| ๕. บุพบท | จนกระทั่ง สำหรับ เฉพาะ กระทั่ง | (ไทยแท้) |
| ๖. สันธาน | แม้ว่า ฉะนั้น | (ไทยแท้) |
| ๗. อุทาน | อุเหม่ โอ้โฮ
อนิจจัง อนิจจา (ป.) อพิไร ปัดไร | (ไทยแท้)
(มาจากภาษาอื่น) |

(หนังสือเรียนภาษาไทย ท ๓๐๕ ท ๓๐๖ หลักภาษาไทย เล่ม ๓
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ กรมวิชาการ. ๒๕๔๐ หน้า ๒-๓)

ใบงานที่ ๒ เรื่องคำมูล (ชุดที่ ๑)

คำชี้แจง นักเรียนพิจารณาลักษณะของคำมูลต่อไปนี้ ว่ามีลักษณะเป็นคำมูลกี่พยางค์
แล้วทำเครื่องหมายถูก (✓) ลงในช่องบอกประเภท (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ข้อ	คำมูล	ลักษณะคำมูล				
		พยางค์เดียว	หลายพยางค์			
			๒	๓	๔	๕
	ตัวอย่าง สารภี			✓		
๑	สารพัด					
๒	ปรัก (เงิน)					
๓	ตุ๊กตา					
๔	ค้ายดา					
๕	จระเข้					
๖	ผลึก					
๗	กรี (กระดุกแหลมที่หัวกุ้ง)					
๘	อธิษฐาน					
๙	ฮิปโปโปแตมัส					
๑๐	ตะเกียกตะกาย					

ใบงานที่ ๓ เรื่องตำบุล (ชุดที่ ๒)

คำชี้แจง

ให้นักเรียนหาคำมูลพยางค์เดียวหรือคำมูลหลายพยางค์ที่เป็นชื่อตามชนิดที่กำหนดให้ โดยคำตอบอาจจะไม่เหมือนกันก็ได้ (คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน)

ข้อ	ดอกไม้	ผัก	ผลไม้	สัตว์บก	สัตว์น้ำ
	กุหลาบ	มะเขือ	แอปเปิ้ล	กระต่าย	ตะเพียน
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					
๖					
๗					
๘					
๙					
๑๐					

ใบงานที่ ๔ เรื่องตำบุล (ชุดที่ ๓)

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาเลือกคำตอบที่กำหนดให้ในกรอบที่ ๑ เขียนลงในตารางตามคำตอบ (คะแนนเต็ม ๓๐ คะแนน)

กรอบที่ ๑ คำมูลที่กำหนดให้

๑. เกร็ด	๑๑. ปลา	๒๑. จิ้งหรีด
๒. ฟรี	๑๒. ตุ๊กตา	๒๒. สัปดาห์
๓. เงิน	๑๓. แดงโม	๒๓. ญาติ
๔. บรรยาย	๑๔. ซ้อน	๒๔. ฤดู
๕. กัก	๑๕. ชันษา	๒๕. เกเร
๖. เข็ด	๑๖. ตะปู	๒๖. เด็ก
๗. ขบถ	๑๗. ชักเย่อ	๒๗. ฐาน
๘. ครหา	๑๘. ขยี้	๒๘. ทอง
๙. วิปริต	๑๙. สะใภ้	๒๙. จาน
๑๐. เกรจา	๒๐. อาชญา	๓๐. เจ้

ข้อมูลพยางค์เดียว (ภาษาไทยแท้)	ข้อมูลพยางค์เดียว (ภาษาอื่น)	ข้อมูล ๒ พยางค์ (ภาษาไทยแท้)	ข้อมูล ๒ พยางค์ (ภาษาอื่น)	ข้อมูล ๓ พยางค์

ใบงานที่ ๕ เรื่องคำมูล (ชุดที่ ๔)

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนวงกลมล้อมรอบคำที่เป็นคำมูลพยางค์เดียวและคำมูลหลายพยางค์ในแนวตั้งและแนวนอนของตารางแล้วนำไปเขียนลงในช่องว่าง (คะแนนเต็ม ๑๖ คะแนน)

ห	รี	อ	ดู	ป	แ	ห	ว	น	โ	ก
ดิ	น	ส	อ	ห	ม	ล้	ย	เ	ม	ต
อ้	ช	ก	น	จ	บิ	อ	า	ต	ม	า
า	า	ป	เ	ะ	ง	น	ฟ	พ	ภ	ย
ว	ะ	ร	อ้	นี้	ต้	า	ห	รั	บ	ม
ห	มี	ก	อ	น	ห	ร	มู	พ	น	ศ

วิธีดำเนินการ

- ให้นักเรียนเลือกหาคำมูลพยางค์เดียวและคำมูลหลายพยางค์ในแนวตั้งและแนวนอนของตารางแล้วนำไปเขียนลงในช่องว่าง
- ให้ระบุว่าคำมูลในแนวตั้งและแนวนอนนั้นเป็นคำมูลลักษณะใดชนิดใดพร้อมทั้งบอกว่าคำมูลนั้นเป็นคำมูลชนิดใด(คำนาม สรรพนาม คำกริยา คำวิเศษณ์ คำบุพบท คำสันธาน หรือคำอุทาน)
- จากตารางทั้งหมดจะปรากฏคำมูลทั้งหมด ๑๖ คำ โดยแบ่งเป็นคำมูลพยางค์เดียว ๘ คำ คำมูลหลายพยางค์ ๘ คำใน ๑ แถว จะมี ๖ ช่อง ถ้านักเรียนนำคำมูลมาใส่ถูกต้อง ๑ คำจะได้คะแนน ๑ คะแนน รวมคะแนนทั้งหมด ๑๖ คะแนน

คำ	ลักษณะของคำมูล	ชนิดของคำมูล
ตัวอย่าง นา	คำมูลพยางค์เดียว	คำนาม
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		

คำ	ลักษณะของคำมูล	ชนิดของคำมูล
๑		
๒		
๓		
๔		
๕		
๖		
๗		
๘		

หลักการอ่านจับใจความจากข่าวหนังสือพิมพ์

การอ่านเนื้อหาข่าวจากหนังสือพิมพ์เพื่อให้เข้าใจเรื่องราว เหตุการณ์ แล้วสรุปความสำคัญได้ว่าเป็นเรื่องอะไร มีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เหตุการณ์เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร เมื่ออ่านแล้วสามารถเรียบเรียงเป็นข้อความใหม่ที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย แต่ยังคงเรื่องราวได้ครบถ้วน ซึ่งจะได้ศึกษาจากโครงสร้างของข่าวต่อไป

โครงสร้างของข่าว

ข่าวหนังสือพิมพ์มีโครงสร้างประกอบด้วย หัวข่าวหรือข่าวพาดหัว ความนำข่าว ตัวข่าวหรือรายละเอียด บางครั้งอาจมีสรุปด้วย

๑. หัวข่าวหรือพาดหัวข่าว เป็นส่วนบอกข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยถ้อยคำสั้นๆ แต่ให้ความหมายครอบคลุมเนื้อหาถือเป็นส่วนสำคัญที่สุด ข่าวที่เด่นที่สุดจะมีพาดหัวข่าวโตที่สุด ขนาดของหัวข่าวจึงบอกความสำคัญของข่าว หัวข่าวหนังสือพิมพ์มีความแตกต่างกันจากหัวเรื่องหรือชื่อเรื่องของบทความสารคดี ซึ่งส่วนมากมักเป็นคำนาม หรือนามวลี

๒. ความนำข่าว จะอยู่หลังหัวข่าวหรือข่าวพาดหัว เป็นส่วนเกริ่นนำก่อนถึงตัวข่าวหรือรายละเอียด ขนาดของความนำข่าวจะรองจากหัวข่าว ความนำข่าวมีเพื่อดึงดูดหรือชักชวนให้ผู้อ่านอยากติดตามและไม่ใช้การสรุปข่าว

๓. ตัวข่าว หรือเนื้อข่าว ตัวข่าวหรือรายละเอียดจะอยู่ต่อจากความนำข่าว พิมพ์ด้วยขนาดอักษรโดยทั่วไป ลักษณะการนำเสนอข่าวจะเรียงลำดับเหตุการณ์ มีการใช้ข้อมูลภูมิหลังเพื่อสร้างความเข้าใจ มีลักษณะเป็นประโยคชัดเจน กระชับ มีการอ้างคำพูดบ้างเพื่อให้เรื่องราวเคลื่อนไหว มีการใช้คำเชื่อมโยงเพื่อให้คำพูด วลี คำบรรยายต่าง ๆ ผูกโยงจนเกิดความกลมกลืน ผู้อ่านเกิดอารมณ์และความรู้สึกแล้วจบลงด้วยคำพูดสรุปความหรือเปิดเผยในไคลแมกซ์ (climax) ของเรื่อง

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความข่าวหนังสือพิมพ์ เป็นการอ่านเนื้อหาของข่าวเพื่อให้เข้าใจเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถสรุปใจความสำคัญจากข่าวที่อ่านได้ว่าเป็นเรื่องอะไรบ้าง มีใครบ้างที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร เพราะเหตุใด และอย่างไรบ้าง เมื่ออ่านข่าวจบแล้วสามารถนำมาเขียนเรียบเรียงเป็นข้อความใหม่ ด้วยภาษาที่สั้น กระชับ เข้าใจง่าย แต่ยังคงเรื่องราวของข่าวนั้น ๆ ได้ครบถ้วน การอ่านจับใจความข่าวหนังสือพิมพ์นั้นควรอ่านตามโครงสร้างข่าว ได้แก่ หัวข่าว ความนำข่าว ตัวข่าวหรือเนื้อข่าว และสรุปถ้ามี

ลักษณะใจความสำคัญ

ใจความสำคัญ ได้แก่ ข้อความที่ทำหน้าที่ครอบคลุมใจความของข้อความอื่น ๆ ในตอนนั้น ๆ ไว้หมด ข้อความที่เหลือเป็นเพียงรายละเอียด หรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น

ข้อความ ประกอบด้วย **ใจความสำคัญ**และ**ผลความ**

ตำแหน่งใจความสำคัญ

ใจความสำคัญที่อยู่ในแต่ละย่อหน้าของข่าวมักมีเพียงประการเดียว โดยปกติมักอยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ ของเนื้อข่าว ดังนี้

๑. ตำแหน่งต้นย่อหน้าและรายละเอียดอยู่ถัดไป
๒. ตำแหน่งท้ายย่อหน้าโดยกล่าวรายละเอียดไว้ตอนต้น
๓. ตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้ามีรายละเอียดอยู่ตรงกลาง
๔. ตำแหน่งกลางย่อหน้ามีรายละเอียดอยู่ตอนต้นกับตอนท้าย
๕. ปรากฏรวม ๆ ในหลายย่อหน้า ผู้อ่านต้องจับใจความสำคัญในภาพรวม

การอ่านจับใจความจากข่าวหนังสือพิมพ์จึงต้องใช้ความตั้งใจและฝึกฝนเป็นประจำ กล่าวคือต้องอ่านข่าวมาก ๆ ศึกษาโครงสร้างข่าว ฝึกวิเคราะห์ประโยคที่เป็นใจความสำคัญและผลความเพื่อนำใจความสำคัญมาสรุปประเด็นของข่าวที่อ่านได้ในที่สุด

ใบงานที่ ๖ เรื่องการอ่านจับใจความจากข่าว

คำชี้แจง พิจารณานำประเภทข่าว ไปเขียนเติมลงหน้าข้อความที่เป็นหัวข่าวให้มีความสัมพันธ์ถูกต้อง

ข่าวการเมือง

ข่าวกีฬา

ข่าวเศรษฐกิจ

ข่าวการศึกษา

ข่าวสังคม

ข่าวบันเทิง

-๑. เสนอ “พารณ”ปธ.กมธ.การศึกษา
(คมชัดลึก ๓๐ ต.ค.๒๕๕๗ หน้า ๑๑)
-๒. ศก.ชบ “ดอกเบ๊ยะ” ทำไม...แบงก์ระดมเงินฝาก
(มติชน ๕ เม.ย.๒๕๕๘ หน้า ๑)
-๓. เอสเธอร์ รักอาชีพแสดง ไม่ยึดติดนางเอก ขอมีคุณภาพ
(ข่าวสด ๕ เม.ย.๒๕๕๘ หน้า ๑๗)
-๔. ปิ๊กตุ๋ ชูจะเปิดแผลคนต่อต้านมีเบื้องหลังทั้งนั้น
(ไทยรัฐ ๕ เม.ย.๒๕๕๘ หน้า ๑)
-๕. พาราхимปีกขอรัฐช่วยงบฯ
(ไทยรัฐ ๕ เม.ย.๒๕๕๘ หน้า ๑๗)

ใบงานที่ ๗ เรื่องเขียนสรุปใจความสำคัญ

คำสั่ง

อ่านให้เข้าใจแล้วเขียนสรุปใจความสำคัญลงในช่องว่าง โดยใช้สำนวนของตนเอง

เมื่อวันที่ ๑๒ เม.ย. พล.อ.สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รมว. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.)

เปิดเผยถึงมีนายทุนไปก่อสร้างรีสอร์ทบนภูทับเบิก จ. เพชรบูรณ์ ว่ากำลังจัดระเบียบวางภูมิทัศน์พื้นที่
ภูทับเบิกประมาณ ๔๗,๐๐๐ ไร่ ขณะนี้ใกล้จะแล้วเสร็จ

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

สวนรีสอร์ท ๓ แห่งที่ถูกศาลตัดสินให้ออกจากพื้นที่แล้วเจ้าของยังไม่ยอมรื้อถอน ต้องถูกดำเนินคดี
ส่วนที่อ้างว่ามีข้าราชการกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยนั้น กำลังตรวจสอบ
เบื้องต้นเชื่อว่าการแอบอ้าง

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

ข้อถามกรณีนายภูมิ หิรัญพฤษ นักแสดงชื่อดัง ร้องกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ)ให้ตรวจสอบเกาะ
นาคาน้อย หลังมีกลุ่มคนแอบอ้างถือกรรมสิทธิ์บนเกาะที่ตกทอดมายาวนานกว่า ๔๐ ปี ที่อาจเป็นเอกสาร
สิทธิของนายภูมิด้วย

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....

ถ้าบรรพบุรุษของเขาอยู่มาก่อน ตั้งแต่ออกเอกสารสิทธิครั้งแรก คงไม่มีปัญหาอะไร เราต้องตรวจสอบทุก
ฝ่ายไม่เลือกปฏิบัติ

สรุปใจความสำคัญ

.....

.....

.....